

Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-146 (prof. mr. M.L. Hendrikse en mr. R.A.F. Coenraad, secretaris)

Ingesteld door : Consument
Tegen : Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V., gevestigd te Rotterdam,
verder te noemen Verzekeraar
Datum uitspraak : 17 februari 2020
Aard uitspraak : Bindend advies

Samenvatting

Pensioenverzekering. Naar het oordeel van de Commissie kan in redelijkheid niet van Verzekeraar worden verlangd om 23 jaar na dato tot verhoging van het nabestaandenpensioen over te gaan. Consument heeft voordeel gehad van de indertijd door haar echtgenoot gemaakte keuzes. Het terugdraaien hiervan zou betekenen dat een groot deel van het uitgekeerde ouderdomspensioen teruggevorderd zou moeten worden. Er zijn geen gronden om dit voor rekening van Verzekeraar te laten komen. Consument heeft bovendien geen schade geleden. Na het overlijden van haar echtgenoot kwam het reguliere verzekerde nabestaandenpensioen tot uitkering. Vordering is afgewezen

I. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar reglement en op basis van de volgende stukken:

- . het door Consument ingediende klachtformulier van 25 juni 2018;
- . het verweer van Verzekeraar van 25 september 2018;
- . de repliek van de vertegenwoordiger van Consument van 25 oktober 2018;
- . de dupliek van Verzekeraar van 19 december 2018;
- . de brief van Consument van 27 maart 2019;
- . de pleitnota van de vertegenwoordiger van Consument van 27 mei 2019;
- . de aanvullende documentatie van Verzekeraar van 6 juni 2019;
- . de brief van de vertegenwoordiger van Consument van 19 juli 2019;
- . het rapport van de actuaris van het Kifid van 9 oktober 2019;
- . de reactie van Verzekeraar op dit rapport van 1 november 2019;
- . de brief van de vertegenwoordiger van Consument van 2 december 2019.

De Commissie stelt vast dat partijen haar advies als bindend zullen aanvaarden.

De Commissie stelt vast dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak kan daarom op grond van de stukken worden beslist.

2. Feiten

Bij de beoordeling van de klacht gaat de Commissie uit van de volgende feiten.

2.1 De echtgenoot van Consument heeft in 1989 ervoor gekozen om de ingangsdatum van zijn pensioen uit te stellen. Het tijdelijk ouderdomspensioen (van leeftijd 60 tot 65) werd omgezet naar een levenslang ouderdomspensioen vanaf leeftijd 65 en het levenslang ouderdomspensioen (vanaf leeftijd 60) werd vijf jaar uitgesteld. Deze aanspraken waren, evenals het meeverzekerde nabestaandenpensioen, ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds [naam fonds].

2.2 Deze omzetting van de beide ouderdomspensioenen heeft geleid tot een aanzienlijke verhoging van het levenslang ouderdomspensioen. Bij deze omzetting werd het nabestaandenpensioen ten gunste van Consument niet actuarieel herrekend.

2.3 Op 1 januari 2010 zijn de pensioenaanspraken via een collectieve waardeoverdracht van Stichting Pensioenfonds [naam fonds] overgedragen naar Verzekeraar.

2.4 Op dat moment waren de volgende bedragen verzekerd:

Levenslang ouderdomspensioen	€ 40.266,12 per jaar
Levenslang partnerpensioen	€ 9.905,64 per jaar
Levenslang bijzonder partnerpensioen	€ 5.389,08 per jaar

De aanspraken zijn na de overdracht jaarlijks door indexatie verhoogd.

2.5 Op 30 september 2004 ontving de echtgenoot van Consument van het Pensioenbureau [naam fonds] Nederland de volgende brief:

“Naar aanleiding van uw telefonisch verzoek om een nadere toelichting inzake de opmerkelijke verhouding van uw ouderdomspensioen en het totaal van het nabestaandenpensioen berichten wij u het volgende.

Zoals u ongetwijfeld nog zult weten heeft ten tijde van uw dienstverband uitvoerig overleg plaatsgevonden over uw pensioensituatie die vrij ingewikkeld in elkaar zit gezien de vele partijen die betrokken waren, [naam bedrijf 1], [naam bedrijf 2], [naam bedrijf 3], [naam verzekeraar 1], [naam verzekeraar 2] en het pensioenfonds van [naam fonds].

Een exacte reconstructie is niet gemaakt, maar wel blijkt uit de stukken dat de u meegedeelde bedragen correct zijn en het verschil uiteindelijk simpel is te verklaren.

Uw oorspronkelijke pensioendatum was 1 april 1989 (60 jaar) en naast uw ouderdomspensioen was ook een aanzienlijk tijdelijk ouderdomspensioen verzekerd. U heeft uiteindelijk gekozen voor uitstel naar 65 jaar waardoor het ouderdomspensioen en tijdelijk ouderdomspensioen zijn uitgesteld naar een verhoogd ouderdomspensioen. Hiermee is het verhoudingspercentage verbroken omdat de contante waarde van de uitgestelde pensioenen uitsluitend wordt aangewend om het ouderdomspensioen te verhogen, hetgeen de gebruikelijke procedure is.”

- 2.6 De echtgenoot van Consument is op 23 mei 2017 overleden, waarna Verzekeraar Consument liet weten dat het nabestaandenpensioen € 11.122 per jaar bedroeg.
- 2.7 Consument beklagde zich in juni 2017 bij Verzekeraar over de hoogte van haar aanspraak op nabestaandenpensioen, omdat zij verwacht had dat dit 65% van het ouderdomspensioen (€ 41.721) zou bedragen. Alhoewel partijen hierover uitvoerig met elkaar van gedachten wisselden, bereikten zij geen overeenstemming, waarna Consument zich tot het Kifid heeft gewend.

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering

- 3.1 Consument vordert dat Verzekeraar het nabestaandenpensioen met terugwerkende kracht verhoogt tot een bedrag van € 27.118 per jaar. Consument becijfert de schade afgerond op een bedrag € 15.997 per jaar zolang zij in leven is. Verder vordert Consument wettelijke rente vanaf 23 mei 2017 over de jaartermijnen die op dit moment nog niet uitgekeerd zijn.

Grondslagen en argumenten daarvoor

- 3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslag.

Verzekeraar is toerekenbaar tekortgeschoten in de nakoming van zijn zorgplicht omdat hij niet in staat is om de wijze waarop het pensioen van Consument is vastgesteld te reconstrueren. Consument heeft daarom haar twijfels of het pensioen wel op een correcte wijze is berekend. Het nabestaandenpensioen staat namelijk in geen verhouding tot het ouderdomspensioen dat haar echtgenoot jaarlijks ontving.

Verweer Verzekeraar

- 3.3 Verzekeraar heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd:

De echtgenoot van Consument was ten tijde van zijn pensionering op de hoogte van het feit dat de door hem gemaakte keuzes invloed hebben gehad op de verhouding tussen het verzekerde ouderdomspensioen en het nabestaandenpensioen. Dit is bovendien nogmaals bevestigd in de brief van 30 september 2004.

Ook de afsplitsing van een bijzonder nabestaandenpensioen ten behoeve van zijn gewezen echtgenote heeft een wijziging van de reglementaire verhouding tussen het ouderdomspensioen en het nabestaandenpensioen ten behoeve van Consument tot gevolg gehad.

4. Beoordeling

- 4.1 Aan de orde is de vraag of Verzekeraar toerekenbaar tekortgeschoten is in de nakoming van zijn zorgplicht.
- 4.2 Bij de voorbereiding van onderhavige uitspraak heeft de Commissie de aan het Kifid verbonden actuaaris gevraagd om de indertijd doorgevoerde herrekening van het ouderdomspensioen te toetsen. Zij heeft geconcludeerd dat thans aan de hand van de uiteindelijk beschikbare documentatie wel een adequate reconstructie te maken is en dat de combinatie van de uitruil van het tijdelijk ouderdomspensioen en het met vijf jaar uitstellen van de ingangsdatum tot een zeer substantiële verhoging van het uit te keren ouderdomspensioen heeft geleid. De Commissie neemt deze conclusie over. Het actuariel herrekenende pensioen is op een juiste wijze vastgesteld.
- 4.3 De Commissie stelt vast dat de echtgenoot van Consument ten tijde van zijn pensionering er niet voor heeft gekozen om de verhouding tussen het ouderdomspensioen en het nabestaandenpensioen in stand te houden. Dat had uiteraard wel gekund. Dat was echter weer van invloed geweest op de hoogte van het ouderdomspensioen en de vanaf het moment van pensionering (1994) tot het moment van zijn overlijden uit te keren bedragen.
- 4.4 Het stond de echtgenoot van Consument, als deelnemer aan de pensioenregeling, vrij om deze keuze te maken. Er waren ten tijde van zijn pensionering geen wettelijke bepalingen die de uitruil van het tijdelijk ouderdomspensioen alsmede het uitstellen van de pensioendatum alleen mogelijk zouden maken met instemming van Consument. Ook heden ten dage geldt dit: alleen indien het nabestaandenpensioen als gevolg van een gemaakte keuze wordt verlaagd kent de Pensioenwet beschermende bepalingen (bijvoorbeeld artikel 62 lid 2).
- 4.5 In hoeverre een en ander indertijd ook besproken is met Consument onttrekt zich aan de waarneming van de Commissie. De Commissie sluit niet uit dat haar echtgenoot dit heeft nagelaten, maar mocht dat het geval zijn geweest, dan kan dit Verzekeraar uiteraard niet worden tegengeworpen. De gemaakte keuze is echter niet zonder medeweten van de echtgenoot van Consument doorgevoerd, hetgeen nog eens wordt bevestigd door de brief van het Pensioenbureau [naam fonds] van 30 september 2004.

- 4.6 Naar het oordeel van de Commissie kan in redelijkheid niet van Verzekeraar worden verlangd om 23 jaar na dato alsnog tot verhoging van het nabestaandenpensioen over te gaan. Consument heeft namelijk ook voordeel gehad van de indertijd gemaakte keuze. Zij genoot gedurende deze periode samen met haar echtgenoot van een substantieel hoger ouderdompensioen. Het terugdraaien van de indertijd gemaakte keuze zou betekenen dat een deel van de gedane uitkeringen teruggevorderd moet worden. Er zijn geen gronden om dit voor rekening van Verzekeraar te laten komen. Consument heeft de Commissie er bovendien niet van kunnen overtuigen dat zij schade heeft geleden door toedoen van Verzekeraar. Na het overlijden van haar echtgenoot is het reguliere verzekerde nabestaandenpensioen tot uitkering gekomen. De verhoging van het ouderdompensioen is niet ten koste gegaan van haar aanspraken.
- 4.7 De slotsom is dus dat Verzekeraar niet toerekenbaar tekort is geschoten in de nakoming van zijn zorgplicht en dat de vordering van Consument dientengevolge zal worden afgewezen.

5. **Beslissing**

De Commissie wijst de vordering van Consument af.

In artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.